

**Vabilo k družbi sv. Mohorja.** Za Mohorjevo družbo sta pač zimski in jesenski čas najbolj imenitna, ker oba sta ji čas žetve. V zimskih mesecih sprejema družba svoje ude in njih letne doneske, in čim več jih je, tem večje je tudi njeno veselje. Jeseni pa družba svojim udom pošilja novo duševno hrano, šestere lepih knjig. Če gre torej vse po sreči, veseli se najprej družba družbenikov, pozneje pa družbeniki družbe!

Naj bi nam tudi letošnje leto prineslo prav veliko takega medsebojnega veselja! Zato pa se obračamo do dragih rojakov z zopetno prošnjo: Pridružite se naši res vseslovenski družbi, da se nas zbere zopet prav častno število pod varstvom naših varuhov, svetega Mohorja in Fortunata! Vsak Slovenec, vsaka Slovenka šteje si v sveto dolžnost, da je sam ud Mohorjeve družbe, in da ji s prijaznim opominom in vabilom pridobi še novih udov! — Posebno prosimo častite naše poverjenike, da ob vsaki ugodni priliki, v cerkvi kakor zunaj nje, zopet zastavijo svojo zgovorno besedo za našo družbo, in tako čim več svojih vernikov privabijo k nji. Na potrebo, veliki pomen in mnoge koristi družbe sv. Mohorja in njenih knjig nam na tem mestu pač ni treba iznova opozarjati. Naznanjamo samo, da družba svojim udom letos poda sledeči književni dar:

1. „Zgodbe sv. pisma“. 9. snopič. Za dr. Lampetom nadaljuje dr. J. Ev. Krek. — Celotnih „Zgodb sv. pisma“, — te „knjige vseh knjig“, bi pač ne smelo manjkati v nobeni slovenski hiši! S tem snopičem končajo zgodbe stare zaveze. Obsega ta del prekrasne in krepke nauke iz knjige Jezusa Siraha in Modrosti ter makabejski knjigi. — Naj nam baš „Zgodbe“ ohranijo stare ude, da dobé celotno knjigo v roke.

2. „Slava Gospodu!“ Molitvenik. — Mnogokrat se nam je izrekla želja, naj izda Mohorjeva družba molitvenik s prav razločnim in velikim tiskom. Vstregli smo tej želji in letos podamo Mohorjanom molitvenik, s katerim bodo gotovo zadovoljni. Črke so velike, tisk lep in papir trden, da mora zadovoljiti vsakogar! Slovenci! Za 2 kroni dobite lep molitvenik, ki bi sam pri knjigotržcih stal toliko ali še več, povrh pa še 5 drugih knjig! Sezite po takem daru in zato ne zamudite, pristopiti družbi! — Molitvenik „Slava Gospodu“ se bo dobival tudi vezan in sicer: v platnu z rdečo obrezo po 60 vin. (30 krajcarjev), v usnju z zlato obrezo po 1 krono 20 vin. (60 kr.). — Cenjene ude prosimo, da naročujejo samo te in ne drugih vezav, da se delo v knjigoveznici in pri razpošiljanju preveč ne obtežkoči.

3. „Poljedelstvo“. II. del. Posebno poljedelstvo. Spisal Viljem Rohrmann. — Obsega nauke, kako treba paziti na gnoj, semena, razne rastline imenitne za poljedelca. Knjiga se ozira na naše domače razmere in slovenski poljedelci naj nikar ne zamude, omisliti si jo!

4. „Zimski večeri“. Za odraslo mladino spisal prof. Jož. Stritar. — Ta pisatelj je dobro znan našim bralcem že po prejšnjih knjigah „Pod lipo“ in „Jagode“. V tej knjigi je zbral zopet lep šopek pesmij, „drobnic“, t. j. tehtnih izrekov, mičnih basnij, prizorov, povestit itd. — sploh blaga, ki je pripravno zlasti ob zimskih večerih kratkočasiti mlado in staro.

5. „Veliki trgovec“. Spisal je to zanimivo povest Engelbert Gangl in izide kot 54. zvezek „Slovenskih Večernic“. — S to knjigo ustrezemo tolikokrat izrečeni želji po daljših povestih.

6. „Koledar“ za l. 1903. — Koledarja potrebujete pač vsakdo; tako primerne in združenega z drugimi knjigami na Slovenskem ne dobiš. Tajnik se bo potrudil, da bode vsebina kolikor mogoče raznovrstna in vabljiva.

Tak je naš književni dar; koristno se druži s prijetnim, pouk z zabavo in vsak ud najde v knjigah „svoj del“, nekaj, kar ga posebno mika in vleče! Slovenci, na Vas je, da naše knjige romajo v čim največjem številu med naš narod, da se naša družba razširi povsod! — Gg. poverjenike še posebej prosimo, da tudi letos trudoljubivo nabirajo širom domovine raztresena krdela Mohorjanov in jih vpisujejo v našo družbo. Nabiralne pole z denarjem naj se odboru

dopošiljajo do dne 5. marca. Mnogo truda, sitnost in nepotrebnih stroškov povzročajo nam tisti, ki nam ne dopošljejo ob pravem času udine!

Posamezne ude in take kraje, ki nimajo 15 udov, pa prijazno opozarjamo, da morajo po družbenih pravilih letnini (2 kroni) dodati še 40 vinarjev za upravne stroške, namreč za zavoj, spremnico s kolekom, delo itd. Seveda morajo poštino, ki znaša veliko več, še sami plačati.

Mili Bog naj blagoslovi naše delo in geslo za Mohorjevo družbo bodi: „Ne nazaj in navzdol, marveč vselej naprej in navzgor!“

V Celovcu, dne 28. prosinca 1902.

Odbor.

## Vestnik.

**Učiteljski konvikt.** Zapuščina r. Neže Bolke 360 K; g. Fran Potokar, nadučitelj v Št. Lorencu, nabral 14 K povodom praznovanja 60letnice velezaslužnega župana v Dragi g. Pavla Turka; g. ravnatelj Andrej Žumer, c. kr. okrajni šolski nadzornik v Kranju, 6 K.

**Odlikovanje.** Naučno ministrstvo je podelilo nadučitelju na II. mestni deški ljudski šoli v Ljubljani g. Frančišku Raktelju v priznanje mnogoletnega uspešnega delovanja naslov šolskega ravnatelja. — Prav od sreča čestitamo!

**Regulacija učiteljskih plač.** Letos se bodo učiteljske plače na Moravskem zopet regulovale. Deželno učiteljsko društvo je vložilo v ta namen na deželni zbor to-le peticijo: 1.) Za stalno nameščenje takaj po izpitu učne usposobljenosti. 2.) Za pripoznanje osebnih doklad vsem učiteljem, ki po dvajsetletnem službovanju niso dobili voditeljske službe. 3.) Za vštete vseh službenih let. 4.) Za enake plače, kakršne imajo državni uradniki zadnjih štirih plačilnih razredov.

**Iz proračunskega odseka.** Razprave v proračunskem odseku glede naučnega ministrstva so postale zadnje dni jako burne. Nemci, ki bi hoteli zase vse, a ne privoščijo Slovanom ničesar, so začeli strastno rogoviliti proti nekaterim postavkam za slovenske srednje šole, katere hočejo po vsej sili onemogočiti. Ker pa vlada ve, da se hočejo Slovani odločno postaviti po robu nemškemu nasilstvu, skuša Nemce pregovoriti, da bi nekoliko popustili od svojih zahtev, a brez uspeha. Glavne točke, katerim se Nemci ustavljajo, so postavke za slovensko nižjo gimnazijo v Celju, za gimnaziji v Opavi in v Tešinu in pa za češko vseučilišče v Brnu. Pripravljeni pa so Nemci glasovati za poljsko gimnazijo v Tešinu, ako bi hoteli Poljaki glasovati proti celjski gimnaziji. Poslanec Stürgkh je zahteval, da se nemško-slovenske razrede v Celju razpusti, zato pa naj se ustanovi samostojna spodnja gimnazija v Mariboru, češka državna gimnazija v Tropavi pa naj se prestavi v kako češko mesto na Šleskem. V proračunskem odseku glede celjskih slovenskih vsporednic odloči neznatna večina. V slučaju, da par poslancev ne bo pri glasovanju, prodere nemški predlog s 23 proti 21 glasovom.\*) Nemci niso gotovi, da prodero. Glede hrvaške gimnazije v Pazinu bodo Nemci podpirali Lahe.

**Obletnica smrti nadvojvode cesarjeviča Rudolfa.** V četrtek 30. m. m. ob obletnici smrti cesarjeviča Rudolfa, je Nj. Velič. cesar obiskal žrd pod cerkvijo oo. kapucinov na Dunaju, v kateri se nahajajo umrli člani avstrijske cesarske rodbine. Ondi je molil pri krsti cesarjeviča Rudolfa in se povrnil potem v svoj grad. Vence so položili na krsto nadvojvoda Kumberland in 1. ulanski polk. V cerkvi kapucinov je bila isto dopoldne črna sv. maša zadušnica za pokojnega cesarjeviča.

**Dota nadvojvodinje Elizabete Marije.** Francoski list „Figaro“ priobčuje vest z Dunaja, po kateri je naš cesar svoji vnukinji nadvojvodinji Elizabeti Mariji nakazal sledečo doto: 8 milijonov frankov v vrednostnih papirjih, letno apnažo v znesku 1,250.000 frankov, en grad in eno palačo na Dunaju in potem dragocenosti v vrednosti pet milijonov frankov.

\*) Kakor znano, so Nemci prodrli.

Uredn.

**Iz seje c. kr. mestnega šolskega sveta** dne 23. m. m. Nadučitelj Jož. Maierju ter učiteljema Val. Kummru in Leop. Armiču se je priznala s 1. oktobrom 1901 šesta službena starostna doklada. Prošnja nekega mestnega učitelja za denarno podporo se je priporočilno odstopila c. kr. dežel-nemu šolskemu svetu. Letni glavni poročili c. kr. nadzor-nikov, ravnatelja Fr. Levca in prof. A. Belarja sta se vzeli na znanje. Nadzorniku ravnatelju Levcu se je za nje-govo vestno in požrtvovalno nadzorovanje mestnih šol izrekla zahvala. Bolni nadučiteljici A. Bauerjevi se je dovolil dopust do konca tekočega šolskega leta ter je poverilo nado-meščenje učiteljici Fr. Konsenseggovi. Predlog c. kr. dež. šolskega sveta, da se izpremeni kaka tukajšnja deška šola v meščansko šolo, se je sprejel odobruje v uvaževanje.

**II. mestna deška šola** se bo razširila v osemrazred-nico, iz katere bo nastala polagoma deška meščanska šola. Prav tako!

**Zvišani prispevki za štaj. učiteljski penzijski sklad.** Odkar je štaj. dež. zbor nekoliko uredil plače učiteljem, pre-mišljevali je začel takoj deželni šolski svet, kako bi jim od-jedel priboljšek. In res je zvišal prispevanje učiteljev za penzijski fond od 2 na 3 odstotke. Ali se reče temu „iz-boljšanje“?

**Zoper učiteljsko mišljenje** je izdal štajerski svobodoljubni deželni šolski svet novo kontrolo. V najnovejših učiteljskih službenih tabelah se nahaja tudi rubrika „politično zadržanje“. Proti takemu policijskemu duhu se mora vzdigniti vse učiteljstvo, pa tudi drugi merodajni krogi.

**Ljudsko-šolski učitelj — doktor.** Nadučitelj mestne dekliške šole v Gradcu in urednik „Pädagogische Zeitschrift“, F. Fellner, je dobil naslov doktorja. Odlikovani služi že 34 let ter je spisal več učenih razprav o botaniki. — To odlikovanje ljudsko-šolskega učitelja je najboljši dokaz, da izobrazba gojencev „one univerze, ki se ji pravi preparan-dija“, ni „polovičarska“, kakor je nedavno poročal neki rav-natelj v letnem poročilu svojega zavoda!

**Vrednost in veljava meščanskih šol.** Češki meščanski učitelji bodo stavili pri prihodnji deželni učiteljski konferenci te-le predloge: 1.) Vse višje strokovne šole (kadetske šole) naj se ozirajo pri sprejemu učencev najprvo na učence me-ščanskih šol; učenci meščanskih šol naj imajo povsod pred-nost pred dijaki spodnjih srednjih šol. 2.) Absolventom 4. raz-reda meščanske šole naj se da pravico, vstopiti v 5. razred realke. Srednješolski profesorji so na shodu v Litomericah, dne 7. decembra m. l. protestirali proti temu sklepu, češ, da omika in kvalifikacija meščanskih učiteljev ni enaka z ono srednješolskih profesorjev. V tem sklepu tiči nekaka ošabnost teh srednješolskih profesorjev, zakaj učenci se morajo soditi po njihovi sposobnosti, ne pa po študijah njih profesorjev!

## Listnica upravnitva.

Dragi tovariši!

Menda sem se bil o novem letu preveč zadovoljno izrazil o gmo-t-nem stanju „Tovariša“, ker naročnina tako redko kaplja!

Toda — dragi tovariši! — jaz sem izrazil le upanje, da je bilo preteklo leto zadnje, ki se konča s primanjkljajem, da pa ima tekoče leto pokazati preostanek. Na Vas pa je leželo, da ne ostane „Tovariš“ — na cedilu!

In ker sem jaz upravitelj njegov, zato imam dolžnost, da trkam na Vaše duri s prošnjo: Dajte „Tovarišu“, kar je njegovega!

Oh — in koliko je njegovega!! To veste samo Vi, ki ste dobili v teh dneh pisan račun, da Vam zbuja vest! Oj, koliko Vas je! — Prstje me še danes bole, ko sem pisal ta nebroj pisem!

Tovariši, — izpolnite Svoje obljube, ki ste mi jih tolikrat dali, češ: Saj poravnam vse, malo potrpite!

Dobili ste pisma tudi Vi, ki ste že stari dolžniki in ki menite, da je Vaš dolg že pozabljen. Izkažite „Tovarišu“ le nekoliko hvalečnosti za vse pridobitve s tem, da poravnate svoj dolg! To je edino pravično!

„Učiteljski Tovariš“ izhaja 1., 10. in 20. dne vsakega meseca ter stoji vse leto 8 K, pol leta 4 K, četrt leta 2 K. Spisi naj se blagovolijo pošiljati samo pod naslovom: Uredništvo „Učiteljskega Tovarša“ v Ljubljani. Naročnino pa prejema g. Frančišek Črnagoj, nadučitelj v Ljubljani („Barje“). — Vse pošiljave naj se pošiljajo franko. — Oznanila in poslanice se računajo za stran 30 K, pol strani 16 K,  $\frac{1}{2}$  strani 10 K,  $\frac{1}{4}$  strani 8 K,  $\frac{1}{8}$  strani 4 K; manjši inserati po 20 h petit-vrsta. Večkratno objavljenje po dogovoru. Priloge poleg poštnine 6 K.

Izdajatelj in odgovorni urednik Radivoj Koréne. — Last in založba „Zaveze avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev“. Tiska „Narodna tiskarna“ v Ljubljani.

Vem, da mnogokrat ne gre brez žrtev — saj se še vedno borimo z bedo! — Toda, tovariši, dobra organizacija zahteva žrtev!

Mnogo pa je med nami tudi nemarnežev — nezavednežev! Tu ste na eni šoli po trije, štirje učitelji, a nihče nima „Tova-riša“ — in zaman iščem Vaših imen pri „Zvončku“, „Popotniku“, „Slov. Matici“ — kaj še celo pri „Hrv. Matici“. Gledal nisem v imenik „Družbe sv. Mohorja“ — pa saj najbrže bi bil zaman i ta trud. Nekaj več za-vesti je treba marsikomu!

Mnogo Vas je, ki niste še poravnali naročnine za preteklo leto. Vsi ti dobite do 10. marca vabilo, da poravnate zastanek. Imejte tedaj nekaj usmiljenja z menoj in z blagajno pa rešite mene naj-nadležnejšega dela, blagajno pa nepotrebnih stroškov s tem, da po-ravnate zastanek vsaj do 2. marca t. l. Vsako pismo stane ven-dar 12 h, ne všteti truda.

Skušajte vsi, da poravnate že sedaj naročnino za tekoče leto — ker le tako bo del „Tovariš“ na trdni podlagi!

Bog daj, da nisem govoril brez uspeha!

Pozdravlja Vas

Črnagoj.

Barje, dne 10. februarja 1902.

## Uradni razpisi učiteljskih služeb.

Št. 100.

Kranjsko.

Na štirirazrednici v Ger. Logatcu je eno učno mesto stalno po-polniti. Prošnje so predpisanim potom vlagati semkaj do 1. mar-cija 1902.

C. kr. okrajni šolski svet v Logatcu, dne 29. januarja 1902.

## Gospodarski program.

Naslednje tvrdke darujejo od iztržka, oziroma dobička, ki jim ga da zaslužiti učiteljstvo, dogovorjene odstotke v prid učiteljskemu konviktu. Vsakdo (vsaktera) pa blagovolji zahtevati, da se vsaka vsota, ki jo od-malec izplača, zabeleži v prid konviktu.

1. **Jos. Petrič** — zaloga raznovrstnih šolskih zvezkov, peres z napisom: „Učiteljski konvikt“ in raznih drugih šolskih potrebščin v Ljubljani, sv. Petra cesta št. 6.
2. **Knjigotržnica Ig. pl. Kleinmayr & F. Bamberg** v Ljubljani, Kongresni trg.
3. **Národna tiskarna** v Ljubljani, Kongresni trg.
4. **Šeberjeva tiskarna** v Postojni, zaloga uradnih spi-sov itd.
5. **Gričar & Mejač**, trgovina z narejenimi oblekami za dame in gospode v Prešernovih ulicah v Ljubljani.
6. **Fran Ksav. Souvan**, trgovina z manufakturnim blagom v Ljubljani.
7. **Fran Kraigher**, krojaški mojster v Ljubljani, Kongresni trg.
8. **Anton Krejči**, zaloga moških in ženskih klobukov v Wolfovih ulicah v Ljubljani.
9. **J. Soklič**, trgovina s klobuki v Ljubljani, Pod trančo.
10. **Filip Fajdiga**, mizar in trgovina s pohištrom v Prešernovih ulicah št. 50 nasproti novi pošti v Ljubljani.
11. **B. Schmeltzer**, zaloga stolov, Šelenburgove ulice v Ljubljani.
12. **Ivan Bonač**, zaloga šolskih knjig, svinčnikov družbe sv. Cirila in Metoda in raznih drugih šolskih potrebščin v Ljubljani.
13. **Banka „Slavija“** v Pragi — glavno zastopstvo za slovenske dežele v Ljubljani — vzajemno zavarovalno društvo, podpira učiteljski konvikt in daje od učiteljskih za-varovanj provizijo „Zavezi slovenskih učiteljskih dru-štev“.

Zavedno učiteljstvo prosimo, da po geslu „Svoji k svojim!“ podpira v prvi vrsti te tvrdke.

**Iz seje c. kr. mestnega šolskega sveta** dne 23. m. m. Nadučitelj Jož. Maierju ter učiteljema Val. Kummru in Leop. Armiču se je priznala s 1. oktobrom 1901 šesta službena starostna doklada. Prošnja nekega mestnega učitelja za denarno podporo se je priporočilno odstopila c. kr. dežel-nemu šolskemu svetu. Letni glavni poročili c. kr. nadzor-nikov, ravnatelja Fr. Levca in prof. A. Belarja sta se vzeli na znanje. Nadzorniku ravnatelju Levcu se je za nje-govo vestno in požrtvovalno nadzorovanje mestnih šol izrekla zahvala. Bolni nadučiteljici A. Bauerjevi se je dovolil dopust do konca tekočega šolskega leta ter je poverilo nado-meščenje učiteljici Fr. Konsenseggovi. Predlog c. kr. dež. šolskega sveta, da se izpremeni kaka tukajšnja deška šola v meščansko šolo, se je sprejel odobruje v uvaževanje.

**II. mestna deška šola** se bo razširila v osemrazred-nico, iz katere bo nastala polagoma deška meščanska šola. Prav tako!

**Zvišani prispevki za štaj. učiteljski penzijski sklad.** Odkar je štaj. dež. zbor nekoliko uredil plače učiteljem, pre-mišljevali je začel takoj deželni šolski svet, kako bi jim od-jedel priboljšek. In res je zvišal prispevanje učiteljev za penzijski fond od 2 na 3 odstotke. Ali se reče temu „iz-boljšanje“?

**Zoper učiteljsko mišljenje** je izdal štajerski svobodoljubni deželni šolski svet novo kontrolo. V najnovejših učiteljskih službenih tabelah se nahaja tudi rubrika „politično zadržanje“. Proti takemu policijskemu duhu se mora vzdigniti vse učiteljstvo, pa tudi drugi merodajni krogi.

**Ljudsko-šolski učitelj — doktor.** Nadučitelj mestne dekliške šole v Gradcu in urednik „Pädagogische Zeitschrift“, F. Fellner, je dobil naslov doktorja. Odlikovani služi že 34 let ter je spisal več učenih razprav o botaniki. — To odlikovanje ljudsko-šolskega učitelja je najboljši dokaz, da izobrazba gojencev „one univerze, ki se ji pravi preparan-dija“, ni „polovičarska“, kakor je nedavno poročal neki rav-natelj v letnem poročilu svojega zavoda!

**Vrednost in veljava meščanskih šol.** Češki meščanski učitelji bodo stavili pri prihodnji deželni učiteljski konferenci te-le predloge: 1.) Vse višje strokovne šole (kadetske šole) naj se ozirajo pri sprejemu učencev najprvo na učence me-ščanskih šol; učenci meščanskih šol naj imajo povsod pred-nost pred dijaki spodnjih srednjih šol. 2.) Absolventom 4. raz-reda meščanske šole naj se da pravico, vstopiti v 5. razred realke. Srednješolski profesorji so na shodu v Litomericah, dne 7. decembra m. l. protestirali proti temu sklepu, češ, da omika in kvalifikacija meščanskih učiteljev ni enaka z ono srednješolskih profesorjev. V tem sklepu tiči nekaka ošabnost teh srednješolskih profesorjev, zakaj učenci se morajo soditi po njihovi sposobnosti, ne pa po študijah njih profesorjev!

## Listnica upravnitva.

Dragi tovariši!

Menda sem se bil o novem letu preveč zadovoljno izrazil o gmo-t-nem stanju „Tovariša“, ker naročnina tako redko kaplja!

Toda — dragi tovariši! — jaz sem izrazil le upanje, da je bilo preteklo leto zadnje, ki se konča s primanjkljajem, da pa ima tekoče leto pokazati preostanek. Na Vas pa je leželo, da ne ostane „Tovariš“ — na cedilu!

In ker sem jaz upravitelj njegov, zato imam dolžnost, da trkam na Vaše duri s prošnjo: Dajte „Tovarišu“, kar je njegovega!

Oh — in koliko je njegovega!! To veste samo Vi, ki ste dobili v teh dneh pisan račun, da Vam zbuja vest! Oj, koliko Vas je! — Prstje me še danes bole, ko sem pisal ta nebroj pisem!

Tovariši, — izpolnite Svoje obljube, ki ste mi jih tolikrat dali, češ: Saj poravnam vse, malo potrpite!

Dobili ste pisma tudi Vi, ki ste že stari dolžniki in ki menite, da je Vaš dolg že pozabljen. Izkažite „Tovarišu“ le nekoliko hvalečnosti za vse pridobitve s tem, da poravnate svoj dolg! To je edino pravično!

„Učiteljski Tovariš“ izhaja 1., 10. in 20. dne vsakega meseca ter stoji vse leto 8 K, pol leta 4 K, četrt leta 2 K. Spisi naj se blagovolijo pošiljati samo pod naslovom: Uredništvo „Učiteljskega Tovarša“ v Ljubljani. Naročnino pa prejema g. Frančišek Črnagoj, nadučitelj v Ljubljani („Barje“). — Vse pošiljave naj se pošiljajo franko. — Oznanila in poslanice se računajo za stran 30 K, pol strani 16 K,  $\frac{1}{2}$  strani 10 K,  $\frac{1}{4}$  strani 8 K,  $\frac{1}{8}$  strani 4 K; manjši inserati po 20 h petit-vrsta. Večkratno objavljenje po dogovoru. Priloge poleg poštnine 6 K.

Izdajatelj in odgovorni urednik Radivoj Koréne. — Last in založba „Zaveze avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev“. Tiska „Narodna tiskarna“ v Ljubljani.

Vem, da mnogokrat ne gre brez žrtev — saj se še vedno borimo z bedo! — Toda, tovariši, dobra organizacija zahteva žrtev!

Mnogo pa je med nami tudi nemarnežev — nezavednežev! Tu ste na eni šoli po trije, štirje učitelji, a nihče nima „Tova-riša“ — in zaman iščem Vaših imen pri „Zvončku“, „Popotniku“, „Slov. Matici“ — kaj še celo pri „Hrv. Matici“. Gledal nisem v imenik „Družbe sv. Mohorja“ — pa saj najbrže bi bil zaman i ta trud. Nekaj več za-vesti je treba marsikomu!

Mnogo Vas je, ki niste še poravnali naročnine za preteklo leto. Vsi ti dobite do 10. marca vabilo, da poravnate zastanek. Imejte tedaj nekaj usmiljenja z menoj in z blagajno pa rešite mene naj-nadležnejšega dela, blagajno pa nepotrebnih stroškov s tem, da po-ravnate zastanek vsaj do 2. marca t. l. Vsako pismo stane ven-dar 12 h, ne všteti truda.

Skušajte vsi, da poravnate že sedaj naročnino za tekoče leto — ker le tako bo del „Tovariš“ na trdni podlagi!

Bog daj, da nisem govoril brez uspeha!

Pozdravlja Vas

Črnagoj.

Barje, dne 10. februarja 1902.

## Uradni razpisi učiteljskih služeb.

Št. 100.

Kranjsko.

Na štirirazrednici v Ger. Logatcu je eno učno mesto stalno po-polni. Prošnje so predpisanim potom vlagati semkaj do 1. mar-cija 1902.

C. kr. okrajni šolski svet v Logatcu, dne 29. januarja 1902.

## Gospodarski program.

Naslednje tvrdke darujejo od iztržka, oziroma dobička, ki jim ga da zaslužiti učiteljstvo, dogovorjene odstotke v prid učiteljskemu konviktu. Vsakdo (vsaktera) pa blagovolji zahtevati, da se vsaka vsota, ki jo od-malec izplača, zabeleži v prid konviktu.

1. **Jos. Petrič** — zaloga raznovrstnih šolskih zvezkov, peres z napisom: „Učiteljski konvikt“ in raznih drugih šolskih potrebščin v Ljubljani, sv. Petra cesta št. 6.
2. **Knjigotržnica Ig. pl. Kleinmayr & F. Bamberg** v Ljubljani, Kongresni trg.
3. **Národna tiskarna** v Ljubljani, Kongresni trg.
4. **Šeberjeva tiskarna** v Postojni, zaloga uradnih spi-sov itd.
5. **Gričar & Mejač**, trgovina z narejenimi oblekami za dame in gospode v Prešernovih ulicah v Ljubljani.
6. **Fran Ksav. Souvan**, trgovina z manufakturnim blagom v Ljubljani.
7. **Fran Kraigher**, krojaški mojster v Ljubljani, Kongresni trg.
8. **Anton Krejči**, zaloga moških in ženskih klobukov v Wolfovih ulicah v Ljubljani.
9. **J. Soklič**, trgovina s klobuki v Ljubljani, Pod trančo.
10. **Filip Fajdiga**, mizar in trgovina s pohištrom v Prešernovih ulicah št. 50 nasproti novi pošti v Ljubljani.
11. **B. Schmeltzer**, zaloga stolov, Šelenburgove ulice v Ljubljani.
12. **Ivan Bonač**, zaloga šolskih knjig, svinčnikov družbe sv. Cirila in Metoda in raznih drugih šolskih potrebščin v Ljubljani.
13. **Banka „Slavija“** v Pragi — glavno zastopstvo za slovenske dežele v Ljubljani — vzajemno zavarovalno društvo, podpira učiteljski konvikt in daje od učiteljskih za-varovanj provizijo „Zavezi slovenskih učiteljskih dru-štev“.

Zavedno učiteljstvo prosimo, da po geslu „Svoji k svojim!“ podpira v prvi vrsti te tvrdke.

**Iz seje c. kr. mestnega šolskega sveta** dne 23. m. m. Nadučitelj Jož. Maierju ter učiteljema Val. Kummru in Leop. Armiču se je priznala s 1. oktobrom 1901 šesta službena starostna doklada. Prošnja nekega mestnega učitelja za denarno podporo se je priporočilno odstopila c. kr. dežel-nemu šolskemu svetu. Letni glavni poročili c. kr. nadzor-nikov, ravnatelja Fr. Levca in prof. A. Belarja sta se vzeli na znanje. Nadzorniku ravnatelju Levcu se je za nje-govo vestno in požrtvovalno nadzorovanje mestnih šol izrekla zahvala. Bolni nadučiteljici A. Bauerjevi se je dovolil dopust do konca tekočega šolskega leta ter je poverilo nado-meščenje učiteljici Fr. Konsenseggovi. Predlog c. kr. dež. šolskega sveta, da se izpremeni kaka tukajšnja deška šola v meščansko šolo, se je sprejel odobruje v uvaževanje.

**II. mestna deška šola** se bo razširila v osemrazred-nico, iz katere bo nastala polagoma deška meščanska šola. Prav tako!

**Zvišani prispevki za štaj. učiteljski penzijski sklad.** Odkar je štaj. dež. zbor nekoliko uredil plače učiteljem, pre-mišljevali je začel takoj deželni šolski svet, kako bi jim od-jedel priboljšek. In res je zvišal prispevanje učiteljev za penzijski fond od 2 na 3 odstotke. Ali se reče temu „iz-boljšanje“?

**Zoper učiteljsko mišljenje** je izdal štajerski svobodoljubni deželni šolski svet novo kontrolo. V najnovejših učiteljskih službenih tabelah se nahaja tudi rubrika „politično zadržanje“. Proti takemu policijskemu duhu se mora vzdigniti vse učiteljstvo, pa tudi drugi merodajni krogi.

**Ljudsko-šolski učitelj — doktor.** Nadučitelj mestne dekliške šole v Gradcu in urednik „Pädagogische Zeitschrift“, F. Fellner, je dobil naslov doktorja. Odlikovani služi že 34 let ter je spisal več učenih razprav o botaniki. — To odlikovanje ljudsko-šolskega učitelja je najboljši dokaz, da izobrazba gojencev „one univerze, ki se ji pravi preparan-dija“, ni „polovičarska“, kakor je nedavno poročal neki rav-natelj v letnem poročilu svojega zavoda!

**Vrednost in veljava meščanskih šol.** Češki meščanski učitelji bodo stavili pri prihodnji deželni učiteljski konferenci te-le predloge: 1.) Vse višje strokovne šole (kadetske šole) naj se ozirajo pri sprejemu učencev najprvo na učence me-ščanskih šol; učenci meščanskih šol naj imajo povsod pred-nost pred dijaki spodnjih srednjih šol. 2.) Absolventom 4. raz-reda meščanske šole naj se da pravico, vstopiti v 5. razred realke. Srednješolski profesorji so na shodu v Litomericah, dne 7. decembra m. l. protestirali proti temu sklepu, češ, da omika in kvalifikacija meščanskih učiteljev ni enaka z ono srednješolskih profesorjev. V tem sklepu tiči nekaka ošabnost teh srednješolskih profesorjev, zakaj učenci se morajo soditi po njihovi sposobnosti, ne pa po študijah njih profesorjev!

## Listnica upravnitva.

Dragi tovariši!

Menda sem se bil o novem letu preveč zadovoljno izrazil o gmo-t-nem stanju „Tovariša“, ker naročnina tako redko kaplja!

Toda — dragi tovariši! — jaz sem izrazil le upanje, da je bilo preteklo leto zadnje, ki se konča s primanjkljajem, da pa ima tekoče leto pokazati preostanek. Na Vas pa je leželo, da ne ostane „Tovariš“ — na cedilu!

In ker sem jaz upravitelj njegov, zato imam dolžnost, da trkam na Vaše duri s prošnjo: Dajte „Tovarišu“, kar je njegovega!

Oh — in koliko je njegovega!! To veste samo Vi, ki ste dobili v teh dneh pisan račun, da Vam zbuja vest! Oj, koliko Vas je! — Prstje me še danes bole, ko sem pisal ta nebroj pisem!

Tovariši, — izpolnite Svoje obljube, ki ste mi jih tolikrat dali, češ: Saj poravnam vse, malo potrpite!

Dobili ste pisma tudi Vi, ki ste že stari dolžniki in ki menite, da je Vaš dolg že pozabljen. Izkažite „Tovarišu“ le nekoliko hvalečnosti za vse pridobitve s tem, da poravnate svoj dolg! To je edino pravično!

„Učiteljski Tovariš“ izhaja 1., 10. in 20. dne vsakega meseca ter stoji vse leto 8 K, pol leta 4 K, četrt leta 2 K. Spisi naj se blagovolijo pošiljati samo pod naslovom: Uredništvo „Učiteljskega Tovarša“ v Ljubljani. Naročnino pa prejema g. Frančišek Črnagoj, nadučitelj v Ljubljani („Barje“). — Vse pošiljave naj se pošiljajo franko. — Oznanila in poslanice se računajo za stran 30 K, pol strani 16 K,  $\frac{1}{2}$  strani 10 K,  $\frac{1}{4}$  strani 8 K,  $\frac{1}{8}$  strani 4 K; manjši inserati po 20 h petit-vrsta. Večkratno objavljenje po dogovoru. Priloge poleg poštnine 6 K.

Izdajatelj in odgovorni urednik Radivoj Koréne. — Last in založba „Zaveze avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev“. Tiska „Narodna tiskarna“ v Ljubljani.

Vem, da mnogokrat ne gre brez žrtev — saj se še vedno borimo z bedo! — Toda, tovariši, dobra organizacija zahteva žrtev!

Mnogo pa je med nami tudi nemarnežev — nezavednežev! Tu ste na eni šoli po trije, štirje učitelji, a nihče nima „Tova-riša“ — in zaman iščem Vaših imen pri „Zvončku“, „Popotniku“, „Slov. Matici“ — kaj še celo pri „Hrv. Matici“. Gledal nisem v imenik „Družbe sv. Mohorja“ — pa saj najbrže bi bil zaman i ta trud. Nekaj več za-vesti je treba marsikomu!

Mnogo Vas je, ki niste še poravnali naročnine za preteklo leto. Vsi ti dobite do 10. marca vabilo, da poravnate zastanek. Imejte tedaj nekaj usmiljenja z menoj in z blagajno pa rešite mene naj-nadležnejšega dela, blagajno pa nepotrebnih stroškov s tem, da po-ravnate zastanek vsaj do 2. marca t. l. Vsako pismo stane ven-dar 12 h, ne všteti truda.

Skušajte vsi, da poravnate že sedaj naročnino za tekoče leto — ker le tako bo del „Tovariš“ na trdni podlagi!

Bog daj, da nisem govoril brez uspeha!

Pozdravlja Vas

Črnagoj.

Barje, dne 10. februarja 1902.

## Uradni razpisi učiteljskih služeb.

Št. 100.

Kranjsko.

Na štirirazrednici v Ger. Logatcu je eno učno mesto stalno po-polni. Prošnje so predpisanim potom vlagati semkaj do 1. mar-cija 1902.

C. kr. okrajni šolski svet v Logatcu, dne 29. januarja 1902.

## Gospodarski program.

Naslednje tvrdke darujejo od iztržka, oziroma dobička, ki jim ga da zaslužiti učiteljstvo, dogovorjene odstotke v prid učiteljskemu konviktu. Vsakdo (vsaktera) pa blagovolji zahtevati, da se vsaka vsota, ki jo od-malec izplača, zabeleži v prid konviktu.

1. **Jos. Petrič** — zaloga raznovrstnih šolskih zvezkov, peres z napisom: „Učiteljski konvikt“ in raznih drugih šolskih potrebščin v Ljubljani, sv. Petra cesta št. 6.
2. **Knjigotržnica Ig. pl. Kleinmayr & F. Bamberg** v Ljubljani, Kongresni trg.
3. **Národna tiskarna** v Ljubljani, Kongresni trg.
4. **Šeberjeva tiskarna** v Postojni, zaloga uradnih spi-sov itd.
5. **Gričar & Mejač**, trgovina z narejenimi oblekami za dame in gospode v Prešernovih ulicah v Ljubljani.
6. **Fran Ksav. Souvan**, trgovina z manufakturnim blagom v Ljubljani.
7. **Fran Kraigher**, krojaški mojster v Ljubljani, Kongresni trg.
8. **Anton Krejči**, zaloga moških in ženskih klobukov v Wolfovih ulicah v Ljubljani.
9. **J. Soklič**, trgovina s klobuki v Ljubljani, Pod trančo.
10. **Filip Fajdiga**, mizar in trgovina s pohištrom v Prešernovih ulicah št. 50 nasproti novi pošti v Ljubljani.
11. **B. Schmeltzer**, zaloga stolov, Šelenburgove ulice v Ljubljani.
12. **Ivan Bonač**, zaloga šolskih knjig, svinčnikov družbe sv. Cirila in Metoda in raznih drugih šolskih potrebščin v Ljubljani.
13. **Banka „Slavija“** v Pragi — glavno zastopstvo za slovenske dežele v Ljubljani — vzajemno zavarovalno društvo, podpira učiteljski konvikt in daje od učiteljskih za-varovanj provizijo „Zavezi slovenskih učiteljskih dru-štev“.

Zavedno učiteljstvo prosimo, da po geslu „Svoji k svojim!“ podpira v prvi vrsti te tvrdke.

**Iz seje c. kr. mestnega šolskega sveta** dne 23. m. m. Nadučitelj Jož. Maierju ter učiteljema Val. Kummru in Leop. Armiču se je priznala s 1. oktobrom 1901 šesta službena starostna doklada. Prošnja nekega mestnega učitelja za denarno podporo se je priporočilno odstopila c. kr. dežel-nemu šolskemu svetu. Letni glavni poročili c. kr. nadzor-nikov, ravnatelja Fr. Levca in prof. A. Belarja sta se vzeli na znanje. Nadzorniku ravnatelju Levcu se je za nje-govo vestno in požrtvovalno nadzorovanje mestnih šol izrekla zahvala. Bolni nadučiteljici A. Bauerjevi se je dovolil dopust do konca tekočega šolskega leta ter je poverilo nado-meščenje učiteljici Fr. Konsenseggovi. Predlog c. kr. dež. šolskega sveta, da se izpremeni kaka tukajšnja deška šola v meščansko šolo, se je sprejel odobruje v uvaževanje.

**II. mestna deška šola** se bo razširila v osemrazred-nico, iz katere bo nastala polagoma deška meščanska šola. Prav tako!

**Zvišani prispevki za štaj. učiteljski penzijski sklad.** Odkar je štaj. dež. zbor nekoliko uredil plače učiteljem, pre-mišljevali je začel takoj deželni šolski svet, kako bi jim od-jedel priboljšek. In res je zvišal prispevanje učiteljev za penzijski fond od 2 na 3 odstotke. Ali se reče temu „iz-boljšanje“?

**Zoper učiteljsko mišljenje** je izdal štajerski svobodoljubni deželni šolski svet novo kontrolo. V najnovejših učiteljskih službenih tabelah se nahaja tudi rubrika „politično zadržanje“. Proti takemu policijskemu duhu se mora vzdigniti vse učiteljstvo, pa tudi drugi merodajni krogi.

**Ljudsko-šolski učitelj — doktor.** Nadučitelj mestne dekliške šole v Gradcu in urednik „Pädagogische Zeitschrift“, F. Fellner, je dobil naslov doktorja. Odlikovani služi že 34 let ter je spisal več učenih razprav o botaniki. — To odlikovanje ljudsko-šolskega učitelja je najboljši dokaz, da izobrazba gojencev „one univerze, ki se ji pravi preparan-dija“, ni „polovičarska“, kakor je nedavno poročal neki rav-natelj v letnem poročilu svojega zavoda!

**Vrednost in veljava meščanskih šol.** Češki meščanski učitelji bodo stavili pri prihodnji deželni učiteljski konferenci te-le predloge: 1.) Vse višje strokovne šole (kadetske šole) naj se ozirajo pri sprejemu učencev najprvo na učence me-ščanskih šol; učenci meščanskih šol naj imajo povsod pred-nost pred dijaki spodnjih srednjih šol. 2.) Absolventom 4. raz-reda meščanske šole naj se da pravico, vstopiti v 5. razred realke. Srednješolski profesorji so na shodu v Litomericah, dne 7. decembra m. l. protestirali proti temu sklepu, češ, da omika in kvalifikacija meščanskih učiteljev ni enaka z ono srednješolskih profesorjev. V tem sklepu tiči nekaka ošabnost teh srednješolskih profesorjev, zakaj učenci se morajo soditi po njihovi sposobnosti, ne pa po študijah njih profesorjev!

## Listnica upravnistva.

Dragi tovariši!

Menda sem se bil o novem letu preveč zadovoljno izrazil o gmo-t-nem stanju „Tovariša“, ker naročnina tako redko kaplja!

Toda — dragi tovariši! — jaz sem izrazil le upanje, da je bilo preteklo leto zadnje, ki se konča s primanjkljajem, da pa ima tekoče leto pokazati preostanek. Na Vas pa je leželo, da ne ostane „Tovariš“ — na cedilu!

In ker sem jaz upravnik njegov, zato imam dolžnost, da trkam na Vaše duri s prošnjo: Dajte „Tovarišu“, kar je njegovega!

Oh — in koliko je njegovega!! To veste samo Vi, ki ste dobili v teh dneh pisan račun, da Vam zbuja vest! Oj, koliko Vas je! — Prstje me še danes bole, ko sem pisal ta nebroj pisem!

Tovariši, — izpolnite Svoje obljube, ki ste mi jih tolikrat dali, češ: Saj poravnam vse, malo potrpite!

Dobili ste pisma tudi Vi, ki ste že stari dolžniki in ki menite, da je Vaš dolg že pozabljen. Izkažite „Tovarišu“ le nekoliko hvalečnosti za vse pridobitve s tem, da poravnate svoj dolg! To je edino pravično!

„Učiteljski Tovariš“ izhaja 1., 10. in 20. dne vsakega meseca ter stoji vse leto 8 K, pol leta 4 K, četrt leta 2 K. Spisi naj se blagovolijo pošiljati samo pod naslovom: Uredništvo „Učiteljskega Tovarša“ v Ljubljani. Naročnino pa prejema g. Frančišek Črnagoj, nadučitelj v Ljubljani („Barje“). — Vse pošiljave naj se pošiljajo franko. — Oznanila in poslanice se računajo za stran 30 K, pol strani 16 K,  $\frac{1}{2}$  strani 10 K,  $\frac{1}{4}$  strani 8 K,  $\frac{1}{8}$  strani 4 K; manjši inserati po 20 h petit-vrsta. Večkratno objavljenje po dogovoru. Priloge poleg poštnine 6 K.

Izdajatelj in odgovorni urednik Radivoj Koréne. — Last in založba „Zaveze avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev“. Tiska „Narodna tiskarna“ v Ljubljani.

Vem, da mnogokrat ne gre brez žrtev — saj se še vedno borimo z bedo! — Toda, tovariši, dobra organizacija zahteva žrtev!

Mnogo pa je med nami tudi nemarnežev — nezavednežev! Tu ste na eni šoli po trije, štirje učitelji, a nihče nima „Tova-riša“ — in zaman iščem Vaših imen pri „Zvončku“, „Popotniku“, „Slov. Matici“ — kaj še celo pri „Hrv. Matici“. Gledal nisem v imenik „Družbe sv. Mohorja“ — pa saj najbrže bi bil zaman i ta trud. Nekaj več za-vesti je treba marsikomu!

Mnogo Vas je, ki niste še poravnali naročnine za preteklo leto. Vsi ti dobite do 10. marca vabilo, da poravnate zastanek. Imejte tedaj nekaj usmiljenja z menoj in z blagajno pa rešite mene naj-nadležnejšega dela, blagajno pa nepotrebnih stroškov s tem, da po-ravnate zastanek vsaj do 2. marca t. l. Vsako pismo stane ven-dar 12 h, ne všteti truda.

Skušajte vsi, da poravnate že sedaj naročnino za tekoče leto — ker le tako bo del „Tovariš“ na trdni podlagi!

Bog daj, da nisem govoril brez uspeha!

Pozdravlja Vas

Črnagoj.

Barje, dne 10. februarja 1902.

## Uradni razpisi učiteljskih služeb.

Št. 100.

Kranjsko.

Na štirirazrednici v Ger. Logatcu je eno učno mesto stalno po-polni. Prošnje so predpisanim potom vlagati semkaj do 1. mar-cija 1902.

C. kr. okrajni šolski svet v Logatcu, dne 29. januarja 1902.

## Gospodarski program.

Naslednje tvrdke darujejo od iztržka, oziroma dobička, ki jim ga da zaslužiti učiteljstvo, dogovorjene odstotke v prid učiteljskemu konviktu. Vsakdo (vsaktera) pa blagovolji zahtevati, da se vsaka vsota, ki jo od-malec izplača, zabeleži v prid konviktu.

1. **Jos. Petrič** — zaloga raznovrstnih šolskih zvezkov, peres z napisom: „Učiteljski konvikt“ in raznih drugih šolskih potrebščin v Ljubljani, sv. Petra cesta št. 6.
2. **Knjigotržnica Ig. pl. Kleinmayr & F. Bamberg** v Ljubljani, Kongresni trg.
3. **Národna tiskarna** v Ljubljani, Kongresni trg.
4. **Šeberjeva tiskarna** v Postojni, zaloga uradnih spi-sov itd.
5. **Gričar & Mejač**, trgovina z narejenimi oblekami za dame in gospode v Prešernovih ulicah v Ljubljani.
6. **Fran Ksav. Souvan**, trgovina z manufakturnim blagom v Ljubljani.
7. **Fran Kraigher**, krojaški mojster v Ljubljani, Kongresni trg.
8. **Anton Krejči**, zaloga moških in ženskih klobukov v Wolfovih ulicah v Ljubljani.
9. **J. Soklič**, trgovina s klobuki v Ljubljani, Pod trančo.
10. **Filip Fajdiga**, mizar in trgovina s pohištrom v Prešernovih ulicah št. 50 nasproti novi pošti v Ljubljani.
11. **B. Schmeltzer**, zaloga stolov, Šelenburgove ulice v Ljubljani.
12. **Ivan Bonač**, zaloga šolskih knjig, svinčnikov družbe sv. Cirila in Metoda in raznih drugih šolskih potrebščin v Ljubljani.
13. **Banka „Slavija“** v Pragi — glavno zastopstvo za slovenske dežele v Ljubljani — vzajemno zavarovalno društvo, podpira učiteljski konvikt in daje od učiteljskih za-varovanj provizijo „Zavezi slovenskih učiteljskih dru-štev“.

Zavedno učiteljstvo prosimo, da po geslu „Svoji k svojim!“ podpira v prvi vrsti te tvrdke.